

АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЙ І ЧИННИКІВ ФУНКЦІОНУВАННЯ ВНУТРІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ В УКРАЇНІ

Ігор Лисий

Львівський національний університет імені Івана Франка
79008 м. Львів, проспект Свободи, 18
e-mail: ihor.lysyi@lnu.edu.ua

Анотація. Розглянуті наукові основи функціонування внутрішньої торгівлі в країні, як важливого інструменту, що забезпечує безперервний обмін товарами між їхніми виробниками і споживачами. Застосовуючи внутрішні механізми, торгівля сприяє міжгалузевому товарообороту, що створює необхідні можливості для задоволення попиту на товари і послуги у різних галузях і секторах економіки, формуючи важливі передумови для її розвитку та сприяючи зростанню життєвого рівня мешканців країни.

Враховуючи особливе місце, яке посідає внутрішня торгівля в економічному житті України, здійснений аналіз головних аспектів та чинників, що визначають нинішній стан торгівельної діяльності та забезпечують її розвиток у найближчому майбутньому.

Базуючись на результатах аналізу, сформульовані пропозиції для усунення виявлених негараздів в існуючій системі функціонування внутрішньої торгівлі, які стосуються як внутрішніх інструментів організації торговельної діяльності її учасниками, так й інструментів державного регулювання внутрішньої торгівлі в Україні.

Ключові слова: внутрішня торгівля, товарооборот, оптова торгівля, роздрібна торгівля, підприємство, економіка.

Постановка проблеми. Економічна політика будь якої держави завжди вибудовується з врахуванням стану торгівельної діяльності та потенціалу торгівлі забезпечувати міжгалузевий товарооборот, урівноважувати попит на задоволення потреб економічних суб'єктів й населення у товарах і послугах та пропозицію цих товарів і послуг на ринку, сприяючи активізації відтворення суспільного продукту на завершальному етапі відтворувального циклу [4, С. 53]. Торгівля традиційно залишається тригером зростання ділової активності, що відразу знаходить своє відображення у показниках ВВП, зростанні доходів державного та місцевих бюджетів, підвищенні рівня зайнятості та інтенсифікації надходження інвестицій в національну економіку [5]. Важливість торгівлі зумовлює актуальність наукових досліджень не лише стану та процесів, які супроводжують торгівельну діяльність, а й чинників, які визначатимуть тенденції розвитку цієї галузі, особливо в умовах гострої економічної кризи, яку переживає Україна у зв'язку з пандемією COVID-19 та військовими діями на східних теренах нашої держави.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Широке коло науковців у своїх публікаціях зосереджують головну увагу на фундаментальних дослідженнях розвитку внутрішньої торгівлі України, беручи за основу своїх розрахунків і прогнозів ситуацію економічного зростання в національній економіці. Це, зокрема, можна відслідкувати у наукових працях А. А. Мазаракі [4], І. О. Бланка [4], В. В. Апопія, Н. О. Голошубової [4]. У працях інших учених досліджуються окремі аспекти внутрішньої торгівлі, такі, як стан і перспективи розвитку товарообороту або його певних складових – валового чи роздрібного із акцентуванням на регіональних особливостях здійснення торговельної діяльності. Тут можна відзначити наукові публікації В. А. Клапчука, А. В. Куліка, О. С. Дериведмідь, А. М. Гуменюк, Н. О. Власової, О. С. Ковінько та ін.

Однак, у працях зазначених науковців недостатньо уваги приділено дослідженню стану і перспектив розвитку внутрішньої торгівлі в умовах економічної кризи, яка має глобальний характер і яку переживає сьогодні вітчизняна торговельна галузь. А отже, для цього потрібне окреме додаткове дослідження.

Постановка завдання. Головним завданням є дослідження ключових аспектів стану та розвитку внутрішньої торгівлі в Україні в ситуації кризи національної економіки для вироблення пропозицій, які б дозволили створити необхідні передумови для розвитку сучасної торговельної інфраструктури, забезпечення стабільної роботи суб'єктів торговельної діяльності і розвитку вільної конкуренції між ними, підвищення ефективності організаційно-економічних перетворень у вітчизняній торгівлі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Стан торговельної діяльності в Україні найкраще досліджувати через абсолютні значення і тенденції зміни ключових показників, найінформативнішим серед яких залишається товарооборот. Аналіз його динаміки демонструє загальну позитивну тенденцію на зростання торговельної активності на вітчизняному ринку. А також доводить вплив на показники внутрішнього товарообороту негативних зовнішніх чинників, як то світова фінансово-економічна криза 2008-2009 рр [3, С. 69], початок війни з Росією в 2014 році чи то падіння ділової активності після введення жорстких карантинних обмежень у зв'язку з пандемією COVID-19 (див. рис. 1):

Рис. 1. Динаміка товарообороту в Україні за 2007-2020 рр., млн. грн.
[складено за даними: 7 та 10, С. 21].

Оптимістичні очікування, які з'явилися у вітчизняних підприємств у березні 2020 року у зв'язку із появою нового технократичного уряду на чолі з Д. Шмигалем та запевненнями продовження реформ, призвели до зростання обороту підприємств роздрібною торгівлю порівняно з березнем 2019 року на більше, ніж 6 відсотків. Причому, у розрізі окремих областей такий ріст роздрібною торгівлю часом майже втричі перевищував загально український показник: у Київській області ріст склав 15,3%, Дніпропетровській - 15%, Харківській - 14,9%, Запорізькій - 14,8%, Кіровоградській - 13,9%, Полтавській - 12,8%, Волинській - 12,6% й Одеській - 12,4% [11].

Оптовий товарооборот підприємств оптової торгівлі (юридичних осіб) зростає значно повільніше і на кінець листопада 2020 року індекс його фізичного обсягу (у порівнянних цінах) сягнув лише 102,6 % у порівнянні з аналогічним періодом 2019 року [7]. Такі показники можна пояснити цілим рядом чинників, серед яких – зупинка діяльності через суттєве погіршення фінансового стану, викликане введеними карантинними обмеженнями, застарілі та недосконалі технології складського опрацювання товарів, які стали наслідком, в тому числі, і недостатності інвестицій у реновацію складського господарства оптових торговельних підприємств, неспроможність продовжувати оренду використовуваних складських приміщень в умовах зменшення власної фінансової спроможності та збереження орендних ставок на непомірно високому рівні як для ситуації фінансово-економічної кризи, а також – через часті випадки невиконання роздрібними торговельними підприємствами своїх фінансових зобов'язань в умовах загострення фінансових проблем, спричинених все тими ж карантинними обмеженнями.

Ще одним наслідком негативного впливу на внутрішню торгівлю зазначених вище чинників, підсилених низьким платоспроможним попитом вітчизняного покупця, усуненням з внутрішнього ринку вітчизняного товаровиробника через засилля імпорту, різким зростанням цін на товари й послуги, – стало зміщення товарної структури роздрібного товарообороту у бік продовольчої товарної групи і скорочення частки товарів тривалого використання (див. табл. 1). І все це – на тлі відсутності дієвого державного регулювання і контролю за товарно-фінансовими потоками.

Таблиця 1

Динаміка товарної структури роздрібного товарообороту підприємств роздрібною торгівлю за 2017-2019 рр. [13]

	2017		Зміна 2019 до 2017, %	2018		Зміна 2019 до 2018, %	2019	
	млн. грн	у % до підсумку		млн. грн	у % до підсумку		млн. грн	у % до підсумку
Усі товари	586330,1	100,0	X	668369,6	100,0	X	793479,2	100,0
Продовольчі товари	233204,1	39,8	2,6	289695,9	43,3	-0,9	336587,9	42,4
Непродовольчі товари	353126,0	60,2	-2,6	378673,7	56,7	0,9	456891,3	57,6

Такі тенденції є закономірними для ситуації нерозуміння населенням стратегічних перспектив вирішення гострих соціально-економічних проблем нинішнім урядом в Україні, що змушує віддавати перевагу харчовій групі товарів. До того ж, після піку у 2015 році, кількість учасників торговельної діяльності традиційно зменшувалася, скоротившись на майже 155 тис. од. (див. рис. 2):

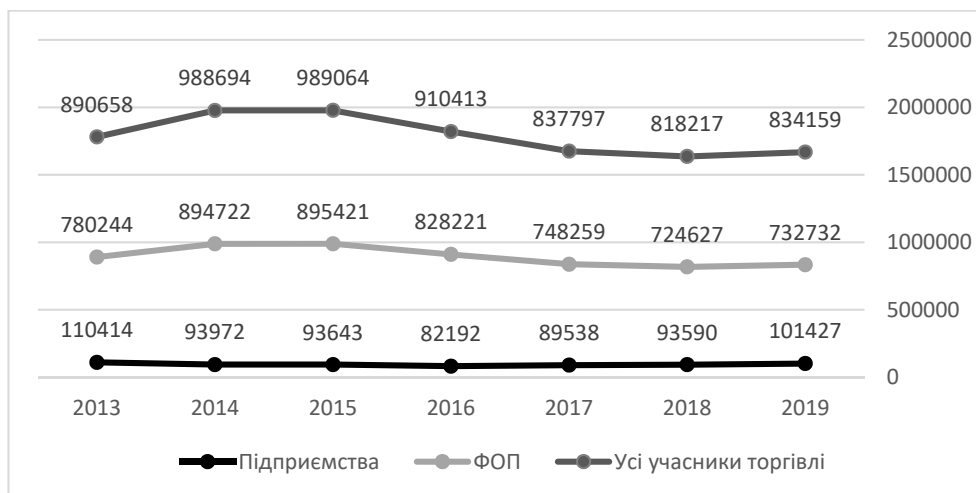

Рис. 2. Динаміка кількості учасників торговельної діяльності в Україні за 2013 – 2019 рр. [6]

Зростання питомої ваги харчової товарної групи у внутрішньому товарообороті вимагає оцінювати перспективи розвитку внутрішньої торгівлі через призму цінової політики на продукти харчування у 2021 році. Найбільше очікується зросте в ціні м'яса група. У наслідок неврожаю зернових минулого року ціни на соняшник і сою вже піднялися подекуди до 40 %, що призведе до відповідного подорожчання вирощування свиней і виробництва свинини, в структурі собівартості виробництва якої, корми займають приблизно 70-80% [12]. А зростання собівартості вирощування свиней неминуче змусить м'ясокомбінати піднімати закупівельні ціни, які вже сьогодні практично зрівнялися із собівартістю вирощування. Інакше – можна отримати скорочення поголів'я свиней як у домогосподарствах, так і на промислових підприємствах. То ж, це ще один чинник зростання ринкових цін на свинину у 2021 році.

Наступного року слід також очікувати подорожчання хліба на більше, ніж 10 %. І знову ж – через минулорічний неврожай: аграріям вдалося зібрати на 10 млн т зернових та зернобобових менше, з яких 3 млн т – пшениця [1]. Ситуацію з цінами ускладнюватиме і невпинно триваючий експорт зерна, який, правда, щороку вдається дещо врегулювати завдяки підписанню урядом з учасниками зернового ринку меморандуму щодо обсягів експорту. Це, зокрема, дозволяє уникнути дефіциту зерна на внутрішньому ринку і стримати ріст цін на хлібобулочні вироби. Додатковий тиск на ціну хліба у 2021 році чинитимуть зростаючі ціни й на інші інгредієнти – олію, цукор, воду. З січня в Україні зросте мінімальна заробітна плата, що також вплине на собівартість випічки хліба. Але вирішальним чинником при встановленні цін на хлібобулочні вироби залишатиметься попит, який, як демонструє статистика, за останні 20 років суттєво скоротився і спричинив зменшення споживання хліба вдвічі [1].

У наступному році продовжать зростати ціни на молочну продукцію, в середньому на 4,5 – 6,2 % [1]. Оскільки її надходження на ринок безпосередньо пов'язане із сезонним чинником, то взимку ціни будуть на своєму піку (досвід кінця 2020 року це вчергове довів). Однак, не слід забувати, що Україна останніми роками все більше імпортує молочної продукції, тому додатковим чинником, який визначатиме ціни на ринку, стане курс гривні до євро. А гривня, хоч і не стрімко, але продовжує

падати. І, навіть, при плануванні держбюджету на 2021 рік передбачили зменшення ціни української валюти.

Аналіз цінових перспектив окремих товарних груп, хай і найбільш значимих, на внутрішньому ринку є недостатнім для розуміння загальних тенденцій і можливостей, які очікують на вітчизняну внутрішню торгівлю найближчими роками. Тому, тут доцільно звернутися до Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2021-2023 роки, складеного Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. Зокрема, документом передбачається щорічне зростання внутрішньої торгівлі на рівні 4,3% (у 2021 році – на 4,8 %), що є вищим на 0,4% за продемонстровані темпи зростання галузі у 2017-2019 роках [9, С. 44].

Джерелами зростання внутрішньої торгівлі повинні стати інтенсивний розвиток роздрібного сегменту ринку за умов розширення торговельних мереж та онлайн торгівлі. А збільшення внутрішнього торговельного обороту мало б забезпечити зростання споживчого попиту внаслідок покращення купівельної спроможності населення та його відновлення на послуги торговельних підприємств зі сторони суб'єктів реального сектору економіки.

У той же час, розвиток потенціалу внутрішньої торгівлі потребує створення на державному рівні відповідних умов для забезпечення ефективної діяльності учасників ринку. Для цього слід забезпечити фінансово-юридичні передумови для організації і функціонування сучасної логістичної інфраструктури, яка дозволить значно підвищити ефективність підприємств оптової торгівлі. Це, в свою чергу, дасть поштовх удосконаленню організації та забезпечення руху товарних потоків на засадах оптимізації структури господарських зв'язків між учасниками торговельної діяльності, особливо по відношенню до роздрібних торговців. Адже, в основі оновленого товароруку буде закладена концепція та інструментарій логістики.

Проте, роль держави у підтримці внутрішньої торгівлі повинна бути значно ширшою і охоплювати: програми пільгового кредитування створення і розширення діючих підприємств, особливо, якщо це допомагатиме розвитку і удосконаленню торговельної інфраструктури та сприятиме зростанню зайнятості на окремих територіях; формування системи гарантій фінансовим організаціям - учасникам цих державних програм; застосовувати увесь комплекс фінансово-правових інструментів для розвитку послуг у сфері транспортування, перевалки, оброблення та переробки вантажів з метою якісного підвищення рівня транспортно-експедиційного обслуговування вантажів у системі інфраструктури внутрішньої торгівлі; субсидування науково-дослідних робіт, що виконуються за державним замовленням; створення необхідних передумов для залучення інвестицій у торговельну галузь; консультаційну допомогу з широкого кола питань заснування, функціонування і розвитку торговельних підприємств в Україні [8]. За такого підходу з'являться усі необхідні передумови для розвитку сучасної торговельної інфраструктури, забезпечення стабільної роботи суб'єктів торговельної діяльності і розвитку вільної конкуренції між ними, підвищення ефективності організаційно-економічних перетворень у вітчизняній торгівлі.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Здійснений у статті аналіз стану та цінових перспектив внутрішньої торгівлі дозволив виявити особливості торговельної діяльності в Україні на внутрішньому ринку в сучасних умовах загострення економічної кризи, спричиненої як суто внутрішніми чинниками, так і глобальними тенденціями на міжнародних ринках [2].

Сформульовані пропозиції для усунення виявлених негараздів в існуючій системі функціонування внутрішньої торгівлі стосуються як внутрішніх інструментів організації торговельної діяльності її учасниками, так й інструментів державного регулювання внутрішньої торгівлі в Україні. Їхня імплементація створить необхідні передумови для розвитку сучасної торговельної інфраструктури, забезпечення стабільної роботи суб'єктів торговельної діяльності і підвищення ефективності організаційно-економічних перетворень у вітчизняній торгівлі.

Список використаних джерел

1. Авдєєнко В. Борщ без хліба: які продукти подорожують в Україні. Апостроф: веб-сайт. 2020. URL: <https://apostrophe.ua/ua/article/society/2020-12-11/borsch-bez-hleba-kakie-produktyi-podorojayut-v-ukraine/36708>
2. Аналітика Deloitte: Глобальні тренди роздрібною торгівлі на 2020 рік. RAU: веб-сайт. URL: <https://rau.ua/novyni/deloitte-globalni-trendy-2020-rik/>.
3. Внутрішній ринок і торгівля України: структурно-інституціональна трансформація: [Кол. монографія] / за ред. В.Д. Лагутіна. Київ. Київ. нац. торг.-екон. ун-т. 2015. 432 с.
4. Внутрішня торгівля України: [Кол. монографія] / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. А.А. Мазаракі. Київ. Київ. нац. торг.-екон. ун-т. 2016. 864 с.
5. Карнаушенко А. С. Аналіз сучасного стану та перспективи розвитку роздрібного товарообороту в Україні. Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». 2019. № 1. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2019/53.pdf
6. Кількість суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності. Державна служба статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2012/fin/osp/ksg/ksg_u/arch_ksg_u.htm.
7. Оптовий та роздрібний товарооборот підприємств оптової та роздрібною торгівлі. Державна служба статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2020/sr/roz/roz_u/arh_roz20_u.html.
8. Постанова Кабінету Міністрів України «Про Концепцію розвитку внутрішньої торгівлі України» від 20 грудня 1997 р. № 1449. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1449-97-%D0%BF#Text>
9. Прогноз економічного і соціального розвитку України на 2021-2023 роки // Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=98c3a695-56bb-42ba-b651-60ce1f899654&title=PrognozEkonomichnogoISotsialnogoRozvitkuUkrainiNa2021-2023-Roki>.
10. Радзіховська К. З., Міщук І. П. Внутрішня торгівля України: стан, тенденції, організаційно-економічні проблеми розвитку в умовах кризи. Торговля, комерція, підприємництво. 2011. Вип. 12. С. 20-26. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Torg_2011_12_7.
11. Регіональна структура обороту роздрібною торгівлі у січні–березні 2020 року. Державна служба статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2020/sr/oort/oort_u/oort0320_u.htm
12. Свинина в Україні може подорожчати в 2021 році, - Асоціація тваринників України // 112.ua: веб-сайт. URL: <https://ua.112.ua/ekonomika/svynyna-v-ukraini-mozhe-podorozhchaty-v-2021-rotsi-asotsiatsiia-tvarynnykiv-ukrainy-562005.html>.
13. Товарна структура роздрібного товарообороту підприємств роздрібною торгівлі (2005-2019). Державна служба статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/spr.htm.

References

1. Avdieienko V. (2020) Borshch bez khliba: yaki produkty podorozhchaiut v Ukraini. [Borsch without bread: what products are becoming more expensive in Ukraine]. Apostrof: website. URL: <https://apostrophe.ua/ua/article/society/2020-12-11/borsch-bez-hleba-kakie-produktyi-podorojayut-v-ukraine/36708>, [in Ukrainian].
2. Analytika Deloitte: Hlobalni trendy rozdribnoi torhivli na 2020 rik. (2020) [Deloitte Analytics: Global Retail Trends for 2020]. RAU: website. URL: <https://rau.ua/novyni/deloitte-globalni-trendy-2020-rik/> [in Ukrainian].
3. Vnutrishnii rynok i torhivlia Ukrainy: strukturno-instytutsionalna transformatsiia: [Kol. monohrafiia] / za red. V.D. Lahutina. (2015) [Internal market and trade of Ukraine: structural and institutional transformation: [Col. monograph] / ed. by V.D. Lagutin]. Kyiv, Kyiv. natl. torh.-ekon. un-ty, 432.
4. Vnutrishnia torhivlia Ukrainy: [Kol. monohrafiia] / za zah. red. d-ra ekon. nauk, prof. A.A. Mazaraki. (2016) [Internal trade of Ukraine: [Col. monograph] / generally ed. by Dr. Econ. Sciences, Prof. A.A. Mazaraki]. Kyiv, Kyiv. natl. torh.-ekon. un-ty, 864.
5. Karnaushenko A. S. Analiz suchasnoho stanu ta perspektyvy rozvytku rozdribnoho tovarooborotu v Ukraini. (2019) [Analysis of the current state and prospects of retail income development in Ukraine]. Electronic scientific professional edition "Effective Economy", 1, URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2019/53.pdf [in Ukrainian].
6. Kil'kist subiektiv hospodariuvannia za vydamy ekonomichnoi diialnosti. (2020) [Number of business entities by type of economic]. State Statistics Service of Ukraine, URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2012/fin/osp/ksg/ksg_u/arch_ksg_u.htm [in Ukrainian].
7. Optovyi ta rozdribnyi tovarooborot pidpriemstv optovoi ta rozdribnoi torhivli. (2020) [Wholesale and retail turnover of wholesale and retail trade enterprises]. State Statistics Service of Ukraine, URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2020/sr/roz/roz_u/arh_roz20_u.html [in Ukrainian].
8. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy «Pro Kontseptsiiu rozvytku vnutrishnoi torhivli Ukrainy» (1997) [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine "On the Concept of Internal Trade Development of Ukraine"], 1449. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1449-97-%D0%BF#Text>, [in Ukrainian].
9. Prohnoz ekonomichnoho i sotsialnoho rozvytku Ukrainy na 2021-2023 roky (2020) [Forecast of economic and social development of Ukraine for 2021-2023]. Ministry of Economic Development, Trade and Agriculture of Ukraine, URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=98c3a695-56bb-42ba-b651-60ce1f899654&title=PrognozEkonomichnogoISotsialnogoRozvitkuUkrainiNa2021-2023-Roki>, [in Ukrainian].
10. Radzikhovska K. Z., Mishchuk I. P. Vnutrishnia torhivlia Ukrainy: stan, tendentsii, orhanizatsiino-ekonomichni problemy rozvytku v umovakh kryzy (2011) [Internal trade of Ukraine: state, tendencies, organizational and economic problems of development in the conditions of crisis]. Trade, Commerce, Entrepreneurship, 12, 20-26, URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Torg_2011_12_7 [in Ukrainian].
11. Rehionalna struktura oborotu rozdribnoi torhivli u sichni–berezni 2020 roku (2020) [Regional structure of retail trade turnover in January-March 2020]. State Statistics Service of Ukraine, URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2020/sr/oort/oort_u/oort0320_u.htm [in Ukrainian].
12. Svyynyna v Ukraini mozhe podorozhchaty v 2021 rotsi, - Asotsiatsiia tvarynnykiv Ukrainy (2020) [Pork in Ukraine may rise in price in 2021 - Association of Ukrainian Livestock Breeders]. 112.ua: website, URL: <https://ua.112.ua/ekonomika/svynyna-v-ukraini-mozhe-podorozhchaty-v-2021-rotsi-asotsiatsiia-tvarynnykiv-ukrainy-562005.html> [in Ukrainian].

13. Tovarna struktura rozdrubnoho tovaroorobotu pidpriemstv rozdrubnoi torhivli (2005-2019) (2020) [Commodity structure of retail trade turnover of retail trade enterprises (2005-2019)]. State Statistics Service of Ukraine, URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/spr.htm [in Ukrainian].

ANALYSIS OF TRENDS AND FACTORS OF INTERNAL TRADE FUNCTIONING IN UKRAINE

Ihor Lysyi

*Ivan Franko National University of Lviv, 79008 Lviv, Prospekt Svobody, 18
e-mail: ihor.lysyi@lnu.edu.ua*

Annotation. The article considers the scientific basis of the functioning of internal trade in the country as an important tool that ensures the smooth exchange of goods between their producers and consumers. Using internal mechanisms, trade promotes intersectoral trade, which creates the necessary opportunities to meet demand for goods and services in various sectors of the economy, creating important prerequisites for its development and contributing to the growth of living standards. The economic policy of any country is always built taking into account the state of trade and trade potential to ensure intersectoral trade, to balance the demand to meet the needs of economic entities and the population in goods and services and the supply of these goods and services in the market. stage of the reproduction cycle. Trade has traditionally been a trigger for the growth of business activity, which is immediately reflected in GDP, rising revenues of state and local budgets, increasing employment and intensifying investment in the national economy. The importance of trade determines the relevance of scientific research not only the state and processes that accompany trade, but also the factors that will determine the development trends of this industry, especially in the acute economic crisis in Ukraine in connection with the COVID-19 pandemic and hostilities in the eastern territories of our state.

Given the special place of internal trade in the economic life of Ukraine, the article analyzes the main aspects and factors that determine the current state of trade and ensure its development in the near future. The sources of growth of internal trade should be the intensive development of the retail market segment in the context of expanding retail chains and online trade. And the increase in internal trade turnover should ensure the growth of consumer demand due to the improvement of the purchasing power of the population and its restoration to the services of trade enterprises by the real sector of the economy. At the same time, the development of internal trade potential requires the creation of appropriate conditions at the state level to ensure the effective operation of market participants.

Based on the results of the analysis, proposals are formulated to eliminate the identified problems in the existing system of internal trade, which relate to both internal instruments of trade organization by its participants and instruments of state regulation of internal trade in Ukraine. Their implementation will create the necessary prerequisites for the development of modern trade infrastructure, ensuring the stable operation of trade entities and increase the efficiency of organizational and economic transformations in internal trade.

Keywords: internal trade, goods turnover, wholesale, retail, enterprise, economy.

Стаття надійшла до редколегії 14.10.2020

Прийнята до друку 29.12.2020